

Klub für Ungarische Hirtenhunde e.V.

Gegründet 1922

Sitz München

MITGLIED IM VERBAND FÜR DAS DEUTSCHE HUNDEWESEN E.V. (VDH)
MITGLIED DER FÉDÉRATION CYNOLOGIQUE INTERNATIONALE (FCI)

Kuvasz - Komondor - Puli - Pumi - Mudi - Pyrenäenberghunde - Bergamasker

MEOE Hungária Kuvasz Klub - Rátót szakmai nap 2010. okt. 4.

Tisztelt Hungária Kuvasz Klub elnökség,
kedves magyar tenyésztőtársak és tenyésztő barátok,
kedves kuvaszkedvelők!

Nagyon örültem, hogy meghívtak a mai szakmai napra és nagy megtisztelést jelent számomra, hogy a KfUH e.V. (Németországi Magyar Pásztorkutya Klub) képviselőjeként rövid áttekintést nyújtsak a kuvasz tenyésztés mai helyzetéről.

Először is engedjék meg, hogy röviden bemutatkozzam. Már több mint 15 éve vagyok a KfUH e.V. tiszteletbeli tenyészellenőre. A tenyészellenőr feladataihoz az új kennelek ellenőrzése mellett mindenekelőtt az almok átvétele, az utódok ellenőrzése és a tenyészthetőségi ellenőrzés elvégzése tartozik.

A KfUH e.V. a legrégebbi tenyészkönyvet vezető klub és már több mint 88 éve foglalkozik a magyar fajták közül a kuvasz, komondor, puli, pumi és mudi tenyészetek támogatásával. Később jött még hozzá a francia pireneusi pásztor és az olasz bergamaszk. A klub 9 tartományi csoportra van felosztva, valamennyi tartományi csoportot egy tartományi csoportvezető, annak helyettese, egy pénztáros és több tenyészellenőr segíti. Az elnökség és a tenyészkönyvet vezető poszt mellett tenyészbizottság, tudományos tenyésztési tanács és állatvédelmi felelős ügyel csodálatos kutyáink egészségének megőrzésére.

A német fajtakutyák klubjainak összefogó szervezete a VDH (mint Magyarországon a MEOE) szabja meg a csatlakozott kluboknak a kötelező betartandó követelményeket, melyet a fajtisztá kutyák tenyésztésével szemben támasztanak. Ezek az állatvédelmi törvény jogi rendelkezéseit veszik elsőként figyelembe.

A német állatvédelmi törvény – leegyszerűsítve fogalmazva - megtiltja a beteg, tehát akár genetikailag beteg állatokkal történő tenyésztést.

A KfUH e.V. tenyésztési szabályzatában ezért nemcsak a VDH legkisebb kötelezően betartandó követelményeit valósította meg, hanem a német tenyészklubok egyik úttörőjének is tekinthető. Már 1980 óta tudományos bizottság kíséri a tenyésztést, mely az új kutatási eredményeket arra vonatkozóan elemzi, hogy megvalósíthatóak-e és a tenyésztési szabályzatot az új követelményekhez igazítva állandóan módosítja.

- Így például már 10 évvel ezelőtt, amikor rendszeresen OCD lépett fel, a kötelező röntgenvizsgálatot a tenyésztésbe bevonni kívánt kuvaszok részére kiterjesztették az OCD-re is.
- Egy másik jó példa a tenyészszemle magatartási tesztje, melyet már 20 éve végzünk. Amikor 10 évvel ezelőtt egy hamburgi rémes kutyaharapásos baleset során egy pitbull halálosan megsebesített egy gyereket, és több másik fajta mellett a kuvasz is felkerült az ún. harci kutyák közé, mely szigorított tartási előírásokat vont maga után, a KfUH 10 éves magatartás tesztet tartalmazó dokumentációjának köszönhetően megmentette a kuvaszt, hogy a többi listás fajta sorsára jusson.
- Amikor néhány éve elfogadták a DKR-t, a KfUH-ban lévő tenyésztőknek ismét nagy előnyt jelentett a klub szigorú tenyésztési szabályzata, mely már évtizedek óta a fajta egészségének megőrzését tűzte ki legfontosabb célul.

A német adásvételi jog – leegyszerűsítve fogalmazva – kötelezi egy dolog gyártóját, - és a kutyákat sajnos jogilag még mindig tárgyként kezelik – hogy két évig szavatolja az áru kifogástalan minőségét.

A tenyésztőnek tehát 2 éves garanciát kell vállalnia a nála született kölykök egészségéért.

Ha az első 2 évben azonban olyan megbetegedések lépnek fel, mint pl. OCD vagy súlyos csípődiszplázia, vagy akár g-PRA következtében a kutya netalántán elveszíti a látását, és a tenyésztő nem tudja bebizonyítani, hogy az állatvédelmi törvény értelmében mindent megtett azért, hogy elkerülje ezeket a megbetegedéseket, akkor jóvátételre, vagy jelentős összegű kártérítésre lehet kötelezni.

A KfUH tenyésztési szabályzata tehát nemcsak csodálatos fajtái egészségét védi, hanem az egyes tenyésztőket is.

Nem szeretném Önöknek az egész tenyésztési szabályzatot részletesen bemutatni, hanem csak a legfontosabb pontokat szeretném összefoglalni.

Valamennyi kuvaszt a tenyészszemle előtt nemcsak csípődiszpláziára, hanem OCD-re is meg kell röntgenezni.

A röntgenfelvételeket független szakértő értékeli ki.

Csak az OCD-mentes és HD A1 - C csípővizsgálattal rendelkező kutyákat engedélyezik bevonni a tenyésztésbe.

Sajnos ez az előírás csak a kutyák azon kis csoportjára vonatkozik, akiket be szeretnének vonni a tenyésztésbe. Sokkal jobb lenne, ha valamennyi kutya röntgeneredménye meglenne.

Ehhez még engedjenek meg pár számadatot:

2005-től 2010 derekáig 311 kuvaszkölyök került be a KfUH tenyészkönyvébe. Eddig 90 kutyát röntgeneztek meg, 14%-ukat közepes vagy súlyos diszpláziával értékelték ki, 8%-uknál pedig OCD-t állapítottak meg.

Nem éppen kielégítő eredmény, hogy a tenyészkönyvbe bejegyzett kölykök csupán 30%-át szűrték meg. De az is lehet, hogy belátható időn belül feleslegessé válik a röntgen, ha a génkutatás a kutyatenyésztésben is egyre több lehetőségre nyit kaput. Az a tény is alátámasztja jelentőségét, hogy csupán az Európai Unió az elkövetkező 4 évre 12 millió eurót bocsátott a génkutatás rendelkezésére.

Így a hannoveri Állatorvosi Főiskola már a németjuhásznál talált a diszpláziáért felelős géneket.

A KfUH ebben a témában is azonnal reagált, és elhatározta, hogy ezeket az új lehetőségeket többek között a kuvasznál is kihasználja.

Ehhez a tenyésztésbe vont valamennyi kutyától és valamennyi alom valamennyi kölykéből vérmintát vesznek és fagyasztva tárolják. Ily módon olyan adatbázist akarnak felépíteni, melynek anyagához később hozzá lehet férni.

Talán nem is annyira a távoli jövőben felválthatja a génteszt a röntgent, és az ezzel kapcsolatos bizonytalanságot, hogy a környezeti hatások milyen összefüggésben vannak a diszplázia kialakulásával.

A g-PRA génteszt segítségével a kuvasztenyésztést már egy nagy kockázati tényezőtől szabadítottuk meg. A klub egyből élt a lehetőséggel és tenyésztőit 2 éve kötelezi arra, hogy tenyészállataikat g-PRA-ra szűrjék. Ez a külföldi fedezőkanokra is vonatkozik, ha a KfUH-tól valamelyik tenyésztő a szukáját nála szeretné befedeztetni.

A VDH, (hasonló a magyarországi MEOE-vel) a g-PRA problémájával kapcsolatban megállapította, hogy a g-PRA jegyeit hordozó kutya a német állatvédelmi törvény értelmében meg van betegedve, és így nem vonható be a tenyésztésbe.

A KfUH tenyésztési szabályzata ennek értelmében csak genetikailag mentes állatok pároztatását ill. hordozó és mentes pároztatását engedélyezi. A g-PRA hordozót

például nem szabad hordozóval párosítani, mert az utódok egy része minden bizonnyal beteg lesz. Semmilyen szerepet nem játszik eközben az, hogy a megbetegedés melyik életszakaszban jelentkezik. Voltak olyan g-PRA megbetegedések, ahol a kutyák már 2-3 évesen megvakultak.

Ennek a szigorú szabályzásnak a sikere már most nyilvánvaló. Bár a génteszt kötelező tételének bevezetésekor még sokan attól tartottak, hogy drasztikusan fog csökkenni a tenyésztési kedv, épp ellenkezőleg, a 2007-2009-es alomszámok azt mutatják, hogy 100%-os volt a növekedés, és hogy a KfUH tenyészőinek megéri egészséges kutyákat tenyészteni.

Itt szeretnék még röviden beszámolni személyes tapasztalatomról.

Egyre több gyerekes családot vonz magához a kuvasz jelleme. Azonban nincsen annál borzasztóbb számukra, ha az új családtagnak számító házi kedvenc, akit már kölyök kora óta ismernek és a szívükbe zárták, hirtelen megbetegedik. És ha az állatorvos még hozzáteszi, hogy ez elkerülhető lett volna, ha a tenyésztő megszüretette volna a szülőket a párosítás előtt, akkor egy egész világ omlik össze számukra. Klubunk célja az, hogy ezeket a negatív tapasztalatokat elkerüljük.

A világháló világában egyre jobban összefonódik a világ. Ez a kutyatenyésztésnek is hasznot hajt. Egyre több tenyésztő mutatja be honlapján kutyáik csodálatos képeit és kiállítási eredményeiket és beszámolnak a tervezett párosításokról, ill. megszületett almokról. Én a magam részéről azt kívánám, hogy bátrabban dokumentálják az egészségi eredményeket is, hiszen a felelősségtudatos kutyavásárlók ma már kevésbé a többszörös győztes kutyákat, hanem egy egészséges négylábú társat keresnek a kuvaszban.

Köszönöm szíves figyelmüket!